ԹԱՏՐՈՆԸ կ՚հրատարակվի ամեն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շարաթ օրերը։

Գին տարեկան (150 թերթ) չորս արծաթ մէճիա կամ նիկ։ Գաւառաց համար բօսթայի ծախքը կ՚աւելցուի։

Բաժանորդագրութիւնք ամեն ամսու գլխէն կ՚սկսին։

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 2 ղուրուշ է. աւելի անգամի համար տակարկութիւն կ՚ընայ։

Լրագրոյս վերաբերեալ գրութիւններն սէտք է ուղղել առ Ց. Ց. Պարոնեան Պահճէ գաբու էսատ Հիճէնտի խան, թիւ 7։

Ձանրու ծախքը չի վճարված նամակ չընդունիր։

40 ՓԱՐԱ.

ԹԱՏՐՈՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԼՈՒԻ ԱԶԳԱՅՆՈՑ ՎԻՃԱԿԸ

Թուրքիոյ մէջ չկայ հպատակ ազգ մը Հայոց պէս որ իւր հպատակութեան լա՜ն սիրով և ամենայն օրինաւորութեամբ տանի, բայց ասոր փոխարէն չկայ նաև ազգ մը որ Հայոց չափ հալածվի և հարստահարվի։

Գաւառաց մէջ Հայերն ապահովութիւն չունին ո՛չ ստացուածքի, ո՛չ կեանքի և ո՛չ պատիւի. խեղճերը կը կողոպտվին, կապտնըվին, կանպատորվին և այս վիճակին մէջ բազմատարած գիմութիւն կը հայցեն։ Գաւառաց մէջ Հայոց հպատակութիւնն գերութիւն է, գերութենէն աւելի գէշ է։

—Ի՞նչ է այս խեղճերուն յանցանքը, ի՞նչ է այս մարդոց մեղքը որ այսչափ չարչարանօք կը քաւեն։ Ինչո՞ւ համար հպատակ ազդի մը վայելելու ազատութենէն զուրկ են, ինչո՞ւ համար գերիներու տրված ազատութիւնն անգամ չեն կրնար վայելել։—

Ահա այս հարցումներն են որ կընէ Հայ ազդն ինքիրմէ շատ տարիներէ ի վեր, առանց ինքնիրեն դոհացուցիչ պատասխան մը տալու . . . և հարստահարութիւնք կը շարունակվին, մարդաստպանութիւնք կը շատնան, և Հայն իւր ճակատագիրն անիծելով՝ դէսլեն երկու ափին մէջ կառնէ և արտասուաց հեղեղները կը թափէ, իբրեւ միակ դեղ իւր ցաւոց և միակ մխիթարութիւն իւր կորստեան . . . արտասուքներ թափեցինք մինչև որ մեր աչաց արտասուքն սպառեցինք, ուրիշներու դիմեցինք, արտասուք փոխ առինք, ձանձք ալ թափեցինք, ձանձք ալ սպառեցինք, և հարբասահմանութիւնք կը շարունակվին, և մարդասպանութիւնք կաւելնան։

Բալուի Հայաբնակ ազդայնոց, թափականաց և աւադերէցներու ատոր գլխաւորութեամբ պատրիարքարան դիմելված մէկ հանրագիրն անհնար է կարդալ առանց կական բառնալով ջան քանի մը տեղեր ընդմիջելու։ Այս հանրագիրն Բալուի մէջ ուրն ամիսէ ի վեր . . . ուրն ամի՜ս . . . ուրն ամիսէ ի վեր Տաճկաց ձեռքովը պատահած գաղանութիւններն կը համբէ. ոմանց ստացուածքը կողոպտելնին կը նշանակէ, ոմանց վրայ հրացան պարպելնին կը պատմէ, քանի մը եկեղեցիներու սրբազան անօթներն տանելնին կը նկարագրէ, պատանեակներն իրենց գաղանական կրից ծառայեցնելնին կը յայտնէ, մերկ տուբերալ տուները մնտնելնին և ծաղկահատակ պատանիներն վիրաւորելով գետինը փռելնին և ապա այս պատանեաց վիրքին շունչը փչելնին կը գուժէ . . . և այս ամենը ուրն ամիսէ ի վեր, երկու հարիւր քառասուն օրէ ի վեր տեղի կունենան Բալուի գաւառին մէջ։

Բալուի ազդայինք այս ամենն խոսելէն առքը կը խնդրեն Տէրութենէն որ կամ կեանքերնուն ապահովութիւն տրվի և կամ ուրիշ աղատ երկիրներ գաղթելու հրաման։

Զգիտենք որ բարեխնամ կառավարութիւնն ատոնց ո՛րն պիտի տնօրինէ, բայց վստահ ենք որ վեհ. կաթողիկոսն՝ եկեղեցեաց մասին եղած գրկանաց ի բարձումն, իւր միջնորդութիւնը չպիտի պանայ։

ԱՆԿՈՂՄՆԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԷԿ ՏԵՍԱՐԱՆՈՎ

Ա Ն Զ Ի Ն Ք

ՆՈՒ ԷՖԷՆՏԻ
ԿՈՒՐ ԷՖԷՆՏԻ

(կար էֆ. դրաւեղանին առջև նըստած գիր կը գրէ. Նու էֆէնտին ներս մտնելուն պէս կար էֆէնտին ոտքի վրայ կելնէ և Նու էֆէնտիին ոտքերը պագնելով իր տեղը կը հրամցունէ։)

ԿՈՒՐ. Հրամմեցէ՛ք Նու էֆէնտի, հիմայ ձեր վրայ խօսք կըլլար և ես ալ կըսէի որ Նու էֆէնտիի պէս բարի մարդ, ազնիւ մարդ, հանճարեղ մարդ, խմաստուն մարդ չգանըվիր աշխարհիս վրայ. այս խօսքերն քսած առնես ձեր Մեծապատուութիւնը ներս մտաւ։ Ծօ՛ տղայ, Նու էֆէնտիին սիկար մը, նարկիլէ մը, սուրճ մը, վիշնապ մը, լիմոնաթա մը բերէք, կերակուր ալ ապսպրեցէք։

ՆՈՒ. Շնորհակալ եմ, կերակուր կերած եմ։

ԿՈՒՐ. Ձեր բարի սրտէն է որ ատանկ կըսէք . . . բայց համարձակութիւն կուտա՞ք ինձ հարցունել թէ՝ ի՞նչպէս էք . . . թէպէտ և հարցունելու հարկ չկայ, շատ աղեկ էք, վրայ եկեր էք, անցեալները քիչ մը նիհարցեր էիք, հիմայ գիրցեր էք։

ՆՈՒՐ. Ձեզի բան մը ըսելու եկայ։

ԿՈՒՐ. Հրամմեցէ՛ք, դիտողութիւն նիդ դրեցէ՛ք, հրատարակե՛մ։

ՆՈՒ. Ես դիտողութիւնս քնեմ և եթէ . . . քնդունիք դրեցէ՛ք։

ԿՈՒՐ. Ընդունիլ ալ խօսք է. ար-

դէն ձեր ընելիք դիտողութիւններն արդարացի են, շատ օրինաւոր են. առջի օրը տեղ մ՚էինք, հոն ըրի թէ՝ նու էֆէնտիին ընելիք դիտողութիւնները ի՞նչպէս են, ամենքը մէկէն ըսին թէ՝ շատ աղէկ են, կրնա՞յ ըլլալ որ ձեր դիտողութիւնները դէշ ըլլան։

ՆՈՒ. Իմ ընելիք դիտողութիւնս այ է թէ՝ կամ դիտողութիւնները չպահի հրատարակես, և չհրատարակելդ (տկանչն ՝ի վեր) քեզի շահաւոր պիտի ըլլայ...

ԿԱՐ. Ծառայ եմ, էֆէնտի. արդէն այն դիտողութիւնները ոչինչ բաներ էին, հրատարակվելու արժանի չէին, դուք չըսէիք ալ նէ՝ ես չէ պիտի հրատարակէի, ուրախ եմ որ թերթիս պատիւը ինձմէ աւելի կը պաշտպանէք։

ՆՈՒ. Կամ Տեղեկագիրն ու դիտողութիւններն մէկտեղ հրատարակելով Պօղոսին համար անմեղ է պիտի ըսես։

ԿԱՐ. Զեր Մեծապատուութիւնն ո՛րն աւելի պատշաճ կը տեսնէ նէ՝ ան ընեմ։

ՆՈՒ. Վերջինը։

ԿԱՐ. Եւ արդէն Պօղոսն անմեղ է, մարդը բան մը չրած չունի, ես ի՞նչպէս խղճիս դէմ վարվելով մեղաւոր է կրնամ ըսել. մէյ մը կայ որ մեղաւոր է, գործը անուշ տեղը կապելու համար անմեղ է կըսվի, բայց ասիկայ անանկ չէ էֆէնտի, մարդը բոլորովին անմեղ է։ Բայց, աղէկ գիտէ՞ք որ անմեղ է ըսեմ նէ՝ ինձի չհաւոր պիտի ըլլայ։

ՆՈՒ. Այո՛, կը վստահայնամ ըզձեզ։

ԿԱՐ. Ես արդէն վստահայուկի զձեզ որ Պօղոսն անմեղ է, մանաւանդ աղաւնի մ՚է, մեղք որ մարդուն տրինը կը ժանան կոր, հազար մեղք, ըսկս կուզայ կոր...

ՆՈՒ. Մի՛ լար, մեղք ես։

ԿԱՐ. Բայց ինչո՞ւ համար Պօղոսի պէս անմեղ մը հալածվի ասե, ես ալ անզուշութեամբ դիտողութիւններ հրատարակեմ, և ձեր Մեծապատուութիւնը մինչև հոս գալ տախտելով հագնցնեմ, ինչո՞ւ ըլլան աս բաները, իմին խղճիս կը գալչի ատանկ բաները։

ՆՈՒ. Մնաք բարով. կամ դիտողութիւններուն չարաշահութիւնը գադրեցո՛ւր, կամ Տեղեկագիրն ալ հրատարակէ՛, ու Պօղոսն պաշտպանէ՛։

ԿԱՐ. Այո՛, այո՛, երկու տող գրելով վրան կը գոցեմ. բայց ինչո՞ւ ատանկ մարդ մը հալածվի, բայց աղէկ դիտէ՞ք որ ատանկ բնաւ նէ՝ ինձի չահաւոր պիտի ըլլայ. բայց ինչո՞ւ ատանկ տուրբի պէս մարդու մը պէտք ըսեն։

ՆՈՒ. Քեզի չահաւոր պիտի ըլլայ։

ԿԱՐ. Հիմոյ մեր անկողմնակալութենէն ինչ կը խնդրվի կոր։

ԹԱՏՐՈՆ. Կողմնակալութիւն։

Վարագոյրը կ՚ինջայ Նու կը մնէնի Կորը կապչի կը մնայ։

Մեծ. Մինաս էֆ. Զերտաղ՝ իւր Գրական փորձերուն յարուցած պայքարին մէջ, իր դրութիւնն պաշտպանելու ՚ի համար՝ Ասիայի միջոցաւ և Գրիչ և Սուր վերնագիրով Ծառայաթան մը և քանի մը ծօդուած հրատարակեց. սակայն Ասիայի խաբանութիւն յետոյ պանապան անձերու կողմանէ հրատարակված քննադատութեանց պատասխան չտուաւ յարդ, սպասելով որ Փորձուգալեան էֆէնտին նոր թերթի մտանայ ուր կարենայ պաշտպանել իր դրական սկզբունքն, բայց նկատելով որ ինչ ինչ արդելքներ կելնեն Փորձուգալեան էֆէնտիի դէմ, որոշած է թատրոնի միջոցաւ չարունակել այսուհետև իր պատասխանները յաջորդ թերթէն սկսեալ։

ՖԱՒ, ՊԱԳԱՒԼԸՄ

ՄԱՍԻՍԻՆ ՖԱՒԸ

Ճանըմ էֆէնտիմ, գուզում էֆէնտիմ, սէն միւտահանէճի ատամին պիրիսիսին. լաքին միւտահանէճիլիկի տէ էյի պէճերէմէյիսով իւսթիւնիս ատչըք պրադըյօրսուն։ Գարչընտաքինի չաչըքն եէրինէ դօղուզ պիր մէսէլէտէ պին պիր բէնկէ պօյանըյօրսուն։ Շուննան պունուն էվինէ գօնագընա կութերէք էլ ալիճնան պիր ատամին գօյտուսունու գազըյօրսուն, ատամսընը ղ ոյղ էյի տիրմէք իչին կիճէ կիւնահւ ահւչիւնիւյօրսուն, լաքին մէյատանտա սիւքիւի էտիպ օ ատամըն հազգընա պիր չէյ ակօղէմէ յօրսուն, վէ սէօյլէյէմէյէճէքսին, չիւնքի օ ատամ սէնին իչէ բաղարըլըք էյի մէզ քի պու մատտէյէ տայիր հիչ լաքըրտը էյի մէյէսին։ Սէն քէնտինէ պոտուական խմինի վերիւրսին, լաքին պիր աէֆտա տա քուլաղընը արտընա չէվիրիպ տէ, էհալի պէ յինիտէ սէնին իչին սէօղլէնիլէն լաֆլարը իչիտիյօրմուսան, էհալի ինանմըտէ պիր բաղարըք հասկէյի՞ն գալմամըշ տըր, վէ ետվաշ ետվաշ հիչ գալմայաճագ տըր, չիւնքի պիր միւտահանէճիլիք իչին էն ազիպ ատօթուտունուն հաթըրընը գըրտսըն։ պիրիսինէ իչի բարաղըք էյիք էյի տի՞ն մի։ Ժամլարտա ծանուցում էյի տիրմէյէ գալդըշըպ էյիք էյի տիրմէյէ գալդըշըպ էյիք էյի տիրմէյէ գալդըշըպ էյիք

—Պիտու՛ր ձօրդ , Խնդրէ մեկ մը դուն կոպիտ վարմունքով , Հանդիպակորով մեկ հրդեհէ , Հէ՛ք , տա՛ք ձեզի , կին՛ք , —Տիկին , Հանգիստ եղէ՛ք , Հանգիստ եղէ՛ք , —պատասխանեց ան ժպտելով , Թեառարեալ Հայ ոգիով մը , Որ կրնայ ամէն վտանգի դիմանալ ու ամէն դժուարութիւն յաղթահարել ձեռքի մէկ շարժումով մը : Մի՛ տխ ան մեկ .

—Ներողութիւն , տիկին , Ներողութիւն , տիկնայք , —Ներողութիւն , պարոն , Ներողութիւն , պարոն , —Ներողութիւն , պարոն , Ներողութիւն , պարոն , —Ներողութիւն , պարոն , Ներողութիւն , պարոն

Եաեէն բռնենք որ չգոլնան . .

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

ԼՍԱՐԱՆ

ՎԱՐԱԶԴԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Պահճէ քաղու Բասիմ փաշա խան.

Յառաջիկայ կիրակի օր (27 Ապրիլ) ժամը ճիշդ 8 ին Գործադիր ժողովոյս Ատենապետը պիտի ատենաբանէ «Վարնասակար սովորութիւններու վրայ»։

Աւելորդ է յիշեցնել թէ ամեն ոք ազատ է ունկնդրութեան դալ առանց մուտք վճարելու։

Ի դիմաց Գործադիր ժողովոյ
Վարազդատեան ընկերութեան
Ատենադպիր Ատենապետ
Վ. ՓՐՐԵԱՆ. Մ. ՓՈՐՈՍՓԱԼԵԱՆ.

ՄԵԾ. ԳԱՐԵԳԻՆ ԷՓ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Վկայեալ իրաւաբանը իւր գրասենեակը Պահճէ քաղու թաշ խան թիւ 38 սենեակը հաստատած ըլլալով, այս առթիւ պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան որ ամեն տեսակ գատերու փոխանորդութիւն ընել յանձն կառնէ, չափաւոր գիներով։

Անգղիերէն խօսակցութեան վարժ և առևտրական գործոց տեղեակ երիտասարդ մը կը փափաքի Անգղիացոց հետ առևտրական յարաբերութիւն ունեցող վաճառականի մը քով ծառայել։

Տեղեկութիւնք գրասենեակէս կը տրվին։

—

Հայ երիտասարդ մը կը ծանուցանէ, թէ ով որ իւր խանութին վրայ կուզէ գոնաւոր գրեր գրել տալ որ և է լեզուէ թէ թուղթի թէ ապակիի և թէ փայտի վրայ փառաւոր կերպով և արժան դնով գրելու պատրաստ է։ Նաև կը ծանուցանէ որ ով ոք կուզէ Հայկաբանութիւն դաս առնել խանութի երես, օրը ժամ մը կը խօստանայ երթալ դաս տալ փոքր ինչ ամոլկանաւ մը, ինք տեսնալ ուզողը ցիրկիլեր արասը 2 թիւ Մաիրիչ Բարթիկ Աղային խանութը կամ Պահճէ գափուն Ջրաւաճառ Պողոս Աղային խանութը դիմելու է։

—

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՆՊԱՍՏ ԴՊՐՈՑԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ամեն թիւերն պիտի չահին.

1. Դաշնակ մը՝ 20 ոսկի արժողութեամբ։
2. Կարի մեքենայ մը՝ 4 ոսկի արժողութեամբ։
3. Արծաթեայ ժամացոյց մը՝ 3 ոսկի արժողութեամբ։
4. Ոսկեզօծ շրջանակաւ փարիզու հրդեհին մեծագիր պատկերը 2 ոսկի արժողութեամբ։
5. Միամեայ բաժանորդագրութիւն Մասիս լրագրոյ (8 մէճիտ)։
6. Միամեայ բաժանորդագրութիւն Սրեւելեան Մամուլ ամսաթերթի (5 մէճիտ)։
7. Միամեայ բաժանորդագրութիւն Բազմավէպի (10 ֆր)։
8. Բառգիրք Գաղ. Հայ. Տաճ. վէնն. (18 ֆր.)։
9. Բառգիրք Իտալ. Հայ. Տաճ. վէնեա. (15 ֆր.)
10. Գաղղիա և Բրուսիա ճակատամարտ (2 1/2 մէճիտ)։

Մնացեալ թիւերն ալ հետզհետէ պիտի չահին զանազան գրեանք։

Վիճակահանութիւնս պիտի կատարուի 27 Ապրիլ 1875 (կիւրակէ օրը) Ի Բերա Թարլա պաչի 42 թիւ Համակամ ընկերութեան ընդարձակ կէս օրէն ետքը։

Գին 1/4 մէճիտ։

—

ԼՕՍՔ

ԱՍՍՅՑԱԼ, Ի Յ. ԳՈՒՐԳՆԱՑ

Ի ԿԱՃԱՌԻ

ՎԱՐԱԶԴԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Կը գանուի Մէրճան չարչին Ալի փաշա խանը ընկերութեան գրասահ Ագրիպպասեան Մարտիրոս էֆ. ին քով, Հայ գրավաճառաց խանութները, Պահճէ գափուն Ջրաւաճառ Պողոս աղային խանութը և Համուրճի գլուխին պարագան։

Գին 2 ղրուշ։

—

ՀԱՄԱՌՕՏ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԲՆԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՍԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ։

Ս. Երուսաղիմայ վանուց տպարանէն ի լոյս ընծայուած այս գասագիրքը կը ծախուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով, ողջ ատակ 7 ղրշ։

ՏԻՐ — ԽՄԲԱԳԻՐ
Ց. Ց. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ե. Մ. ՏՆՏԵՍԵԱՆ
Կ. ՊՕԼԻՍ
ՊԱՀՃԷ ԳԱՐՈՒ ԷՍԱՏ ԷՖԷՆՏԻ ԽԱՆ ԹԻՒ 11